

Nationale Grasdag 2019: 'De bodem is de basis'

Professionals nemen tijdens 16e editie kijkje 'onder de motorkap' van een sportveld

Op 23 januari 2019 vormt het Tilburgse Koning Willem II-stadion het decor voor de Nationale Grasdag. Deze 16e editie staat in het teken van een kijkje 'onder de motorkap' van het sportveld: de bodem. Tijdens de dag laten specialisten uit onderwijs, consultancy en bedrijfsleven zien hoe je met slim sportveldbeheer en -onderhoud grote invloed kunt uitoefenen op de bodemfuncties en het bodemleven. De bodem is de basis, aldus organisator René de Munnik van Limagrain Advanta: 'Als je de aanleg van een grasveld verpest, blijft dit je voortdurend achtervolgen.'

Auteur: Guus van Rijswijk

Het gastheerschap van Willem II voor de Nationale Grasdag, dit jaar, is geen toeval. Het stadionveld van de Tilburgse eredivisieclub werd in de eerste divisie (Jupiler League) al twee keer tot beste veld uitgeroepen. Het doel van het platform is kennisuitwisseling, vertelt initiatiefnemer René de Munnik. 'Het sportveldonderhoud ligt allang op een hoog niveau, maar we willen het naar een nog hoger plan tillen en daarbij de nieuwste ontwikkelingen rondom fieldmanagement voor het voetlicht brengen.' De recente ontwikkelingen rondom grasverdeling, bodemanalyse en bemesting, cul-

tuurtechniek, ontwerp, realisatie en beheer spelen daarbij een rol, vertelt De Munnik. 'Bodemleven is ontzettend belangrijk. Alle deelnemende bedrijven en kennisinstituten zullen vanuit hun eigen discipline kennis rondom dit thema delen met het publiek en de meerwaarde van (natuur)gras onder de aandacht brengen.'

Keerpunt

Naast de initiatiefnemers van de Nationale Grasdag, zaadveredelaar Limagrain Advanta en meststoffenfabrikant DCM, is een hele trits par-

tijen bij de organisatie betrokken. Bras Fijnaart (aanleg en onderhoud), Kybys (advisering), HAS Hogeschool (kennis en opleiding) en Fertilab (bodemanalyse) verlenen hun medewerking. Ook de Branchevereniging voor Sport- en Cultuurtechniek (BSNC) is bij het platform betrokken, vertelt De Munnik. 'Met deze dag proberen we het product natuurgas te versterken. Met de aankondiging dat spelen op natuurgas in de eredivisie straks beloond wordt en de oproep van de KNVB aan clubs om meer voor de velden te doen, staat gras volop in de belangstelling.' Peter Laan

6 min. leestijd

ACTUEEL

van DCM: 'We vinden het belangrijk om onze kennis op het gebied van onderhoud van sportvelden te delen, specifiek als het gaat om bemesting. De ontwikkelingen op dit gebied kunnen bijdragen aan de kwaliteit van natuurgras. Gras heeft de toekomst.' Olaf Bosman van Fertilab wijst erop dat er in de sector van agrarische laboratoria momenteel een grote verschuiving plaatsvindt van 'meten' naar 'berekenen'. Bosman: 'Veel analyseresultaten worden vastgesteld met rekenmodellen. Daardoor zijn de resultaten van routinematige monsters sneller beschikbaar, maar probleemmonsters (niet-normale situaties) worden daarbij vaak gemist. Wij van Fertilab willen laten zien dat traditionele meet-technieken, mits efficiënt toegepast, het betrouwbaarste resultaat geven in alle situaties.'

Bodem is cruciaal

Wat is er zo belangrijk aan het thema bodem en bodemleven? Bart Bongers van Kybys: 'Als de basis niet goed is, krijg je sneller te maken met extra onderhoudskosten en is renovatie eerder nodig dan gepland. Veranderende omstandigheden zoals het klimaat, de Green Deal en hogere gebruikerseisen hebben hier grote invloed op. Zorg dus dat de basis goed is.' Peter Laan: 'Om een goede grasmat te creëren, is de bodem cruciaal. De organische meststoffen waarmee het bodemleven wordt gevoed, zijn van grote invloed op de kwaliteit en activiteit ervan. Het bodemleven zorgt voor omzetting van de meststoffen, waardoor de voeding opneembaar wordt voor de wortels. Door het bodemleven te activeren met organische meststoffen, help je de wortels en ontstaat er een sterkere en gezondere grasmat.' Ook volgens Goof Rijndorp van Bras Fijnaart zijn de bodem en het bodemleven het belangrijkste voor velden. 'Als er bij de aanleg van een veld essentiële fouten worden gemaakt, heeft dit gevolgen voor de kwaliteit en

de levensduur van het veld. Een veld kan dan in één keer verpest worden.' Olaf Bosman vult aan: 'Alles begint met een goede bodem. Als de nutriëntenbalans en het bodemleven in goede conditie zijn, is het gras beter bestand tegen ziektes en extreme omstandigheden.'

Minder vatbaar voor ziektes

Het thema 'bodem en bodemleven' is dus zeker niet willekeurig gekozen. Bart Bongers van Kybys benadrukt nogmaals dat de bodem de basis is voor goed beheer van natuurgrassportvelden. 'Als de basis goed is, scheelt je dat veel problemen in de toekomst. Wij maken graag een vergelijking met een persoon. Als iemand goed eet, beweegt en rust neemt, is alles in balans. Deze persoon is dan minder vatbaar voor ziektes en hoeft minder snel naar het medicijnkastje te grijpen. Kortom: preventief onderhoud in plaats van correctief onderhoud.' Sjaak Groen van HAS Hogeschool stelt dat de toplaag en de ondergrond het fundament vormen van een goede grasmat, volgens hem een compromis tussen sportvloer- en groeiplaatseisen. 'Voor een stabiel evenwicht en de bijbehorende fysiologische en chemische processen is het bodemleven onontbeerlijk. Lange tijd zijn bodem en bodemleven ondergewaardeerd geweest. Op de Nationale Grasdag 2019 krijgen zij vanuit een integrale benadering de aandacht die ze verdienen.' Ook in de grasveredeling ligt in toenemende mate de focus op wat er onder de mat gebeurt, stelt Job Steunenbergh van Limagrain Advanta. 'Het wortelvolumen en uitlopervormend vermogen van grassoorten liggen aan de basis van sterkere, vitalere velden met minder speelschade, meer stabiliteit en een aanzienlijk betere droogtetolerantie en wintervastheid.' Steunenbergh benadrukt in dit kader de grote meerwaarde van de veldbeemdcomponent in sportvelden. 'Die zou minimaal 40

procent moeten zijn, wil je de uitdagingen van morgen het hoofd kunnen bieden.'

De ideale grasmat

Volgens Groen is het kennisniveau in de sector de laatste twintig jaar door trainingen en opleidingen beduidend hoger geworden. 'We doorgronden de complexe materie van bodem, water en gras steeds beter. De ideale grasmat, de steeds hogere eisen en de beperkte middelen vragen echter voortdurend om toepassing van nieuwe kennis en inzichten.' Bart Bongers van Kybys wijst erop dat er in de afgelopen twintig jaar in toenemende mate planmatig wordt gewerkt en er duurzamere oplossingen voor een goede basis zijn bedacht, bijvoorbeeld door andere materiaalkeuzes. 'Het vak van de fieldmanager heeft meer inhoud en status gekregen.' Goof Rijndorp wijst op de vooruitgang die is geboekt als het gaat om de kwaliteit van de grasmat. 'Met nieuwe machines en nieuwe producten weten we nu bij profclubs een veel betere grasmat te bewerkstelligen dan twintig jaar geleden. Dat geldt ook voor amateurvelden.' Olaf Bosman wijst erop dat er in de afgelopen jaren bij de bemesting een langzame verschuiving is geweest van het 'aanleggen van voorraden' naar het 'bemesten op bodemniveau'. Bosman: 'De focus ligt meer op de totale nutriëntenbalans. Nieuwe analysemethoden zijn geïntroduceerd om de onderlinge verbanden tussen nutriënten en de beschikbaarheid van deze nutriënten te bepalen. De oudere bepalingen bestonden veelal uit voorraadbepaling en waren strikt gericht op één enkel nutriënt.'

Nieuwe concepten en producten

Naast netwerken staat op de Grasdag kennisoverdracht centraal. De aanwezige specialisten uit onderwijs, consultancy en bedrijfsleven laten zien hoe je met slim sportveldbeheer grote invloed

Plenaire sessies onder leiding van dagvoorzitter Max Daniel

'DISCUSSIE WEGTREKKEN VAN EMOTIE EN HYSTERIE'

Tijdens de Nationale Grasdag zal ook de discussie rondom kunstgras op sportvelden niet ontbreken. Bart Bongers van Kybys benadrukt dat de discussie met feiten moet worden weggetrokken van 'emotie en hysterie'. Bongers: 'Objectief informeren is belangrijk. Met goed advies tot de beste oplossing komen in de specifieke situatie. Daarbij hoort ook het inzichtelijk maken van alternatieven, zodat aan de hand van objectieve criteria de mogelijke afwegingen duidelijk worden.' Peter Laan noemt als belangrijkste punt dat alle aspecten worden benoemd en meegewogen in de discussie. 'Wat is de gewenste speelintensiteit, hoeveel uur hebben we nodig op het veld? En daarnaast zaken zoals duurzaamheid (milieu, CO₂), temperatuurbuffering (in de stedelijke omgeving) en de beleving van de sporter, inclusief blessuregevoeligheid. Maar ook de financiële verschillen (aanschaf, onderhoud en afschrijving) horen daarbij. Het hele verhaal moet op tafel. Als dit goed gebeurt, zal men veel vaker kiezen voor natuurgras in plaats van kunstgras.'

kunt uitoefenen op de bodemfuncties en het bodemleven. Rijndorp: 'Door de kennis van verschillende specialisten te bundelen, kunnen we mooie nieuwe concepten en nieuwe producten introduceren, waarmee de kwaliteit en speelbaarheid van grasvelden verbeterd kan worden. Voorbeelden hiervan zijn het ontzorgconcept *Rentmeesterschap op sportaccommodaties, precisiezaai met de Vredo DDS-doorzaaimethode* en het *O2-natuurgrasconcept*. Peter Laan: 'We willen bezoekers informeren door dagen te organiseren

zoals deze Grasdag, door podia te creëren om kennis te delen en door in de praktijk samenwerkingen te realiseren met groenpartners.' Sjaak Groen: 'Het onderwijs op de HAS is voor een belangrijk deel gestoeld op interactie. Door ervaringen te delen en krachten te bundelen, zorgen we ervoor dat alle betrokkenen er beter van worden.' Bongers wijst op de aandacht voor het belang van sport: 'Dat doen we naast deze dag met beurzen, artikelen op LinkedIn en berichten op de website en in Fieldmanager.'

Overdracht op jongere generatie

Sjaak Groen benadrukt dat de HAS vanuit verschillende disciplines een objectieve bijdrage kan leveren aan de grasdiscussie bij sportclubs. 'De HAS vindt het belangrijk dat de discussie wordt gevoerd met kennis van zaken en een goede afweging van alle aspecten. Hierbij moeten ook het groeiende kennisniveau, de grotere mogelijkheden wat betreft precisiebeheer en maatschappelijke veranderingen worden vermeld. Standpunten in dezen

moeten worden uitgewisseld, waarbij we oog moeten hebben voor alle belangen. Wij kunnen hierin ondersteunen vanuit een brede expertise.' Volgens Groen vormen de vergrijzing in de sector en het imago van het beroep voor de nabije toekomst belangrijke aandachtspunten. 'De kennis en kunde "uit het veld" van de oudere generatie moeten worden overgedragen aan de jongere generatie. Gezamenlijk moeten we meer uitstralen hoe belangrijk en hoe leuk het werken in deze sector is.' Goof Rijndorp: 'Innovaties en nieuwe technieken zoals sensing en robotisering maken het vak steeds aantrekkelijker voor de nieuwe generatie fieldmanagers.'

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/27999/nationale-grasdag-2019-de-bodem-is-de-basis

Het team veldbeheer van sportbedrijf Tilburg

